

Література

1. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. №2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – К., 1992. – №48. – Ст. 650. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства - глобальне завдання у новому тисячолітті» від 12.12.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c57
3. Жукова Л.М. Вплив інформаційних технологій на соціально-економічні процеси держави як чинник інституціональних перетворень URL: https://scholar.google.com.ua/scholar?start=0&q=related:yZX0X6DB2Y5FhM:scholar.google.com/&hl=ru&as_sdt=0,5
4. Кормич Б.А. Правове регулювання інформаційної діяльності: навч.-метод. посіб. / Б.А. Кормич, О.П. Федотов, Т.В. Аверочкина. – 2018. – 150 с.

УДК 342.9(043.2)

Гончарук С.Т., к.ю.н., професор,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДО ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Після започаткування в Україні кримінальної відповідальності юридичних осіб законодавче встановлення для них адміністративної відповідальності є питанням часу. Причому воно не тільки назріло, але й перезріло. Адміністративна відповідальність юридичних осіб давно законодавчо передбачена в багатьох країнах близького зарубіжжя, зокрема в Білорусі, Російській Федерації, Молдові та ін. Певною мірою опосередковано і завуальовано в свій час вона була передбачена і в чинному вітчизняному законодавстві, як в окремих законах (наприклад, «Про пожежну безпеку», «Про основи містобудування» та ін. [1]), а також і в Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП). Зокрема, в ч.1 ст.14-2 КУпАП говориться, що адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі (за допомогою технічних засобів, що дають змогу здійснювати фотозйомку або відеозапис та функціонують згідно із законодавством про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах), несуть юридичні та фізичні особи, за якими зареєстровано транспортний засіб [2].

Не існує єдиної думки щодо існування адміністративної відповідальності юридичних осіб і в адміністративно-правовій теорії. На можливість застосування такої відповідальності звертається увага у ряді підручників з адміністративного права [3, с. 288]. Так, Т.О. Коломоєць

зауважує, що «уже домінуючим є у вітчизняній адміністративно-правовій доктрині визнання юридичної особи суб'єктом адміністративної відповідальності» [4, с. 267].

Водночас, слід констатувати, що єдиний кодифікований акт у сфері адміністративної відповідальності, а саме Кодекс України про адміністративні правопорушення, на сьогодні майже стовідсотково орієнтований на наявність адміністративної відповідальності щодо фізичних осіб. Із незрозумілих причин вітчизняний законодавець до цього часу зволікає з необхідністю загального нормативно-правового встановлення інституту адміністративної відповідальності юридичних осіб, визначення його основоположних принципів, категорій і понять, системи адміністративних стягнень, процесуально-процедурного порядку адміністративного провадження в таких справах тощо.

Нагальність існування адміністративної відповідальності юридичних осіб сьогодні зумовлюється необхідністю посилення ефективності застосування адміністративно-примусових заходів у різних соціальних сферах, зокрема у архітектурно-будівельній, містобудівній, санітарно-гігієнічній, екологічній, фінансово-кредитній сферах, у сферах благоустрою, охорони праці, житлово-комунального господарства, підприємницької діяльності, антимонопольної діяльності, рекламної діяльності, земельних відносин, обігу наркотичних і психотропних речовин, зброї, пожежної безпеки, безпеки дорожнього руху та ін. За вчинення адміністративних правопорушень у таких сферах слід законодавчо передбачити адміністративну відповідальність поряд з громадянами та посадовими особами також і юридичних осіб незалежно від форми власності.

В якості мір адміністративного покарання щодо юридичних осіб доцільно було б застосовувати такі адміністративні стягнення, як попередження; штраф; оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом правопорушення; конфіскація такого предмета або грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення; тимчасове призупинення певної діяльності; позбавлення дозволу (ліцензії) займатися певною діяльністю; припинення діяльності. При цьому з метою диференціації покарання доцільно в більшості випадків встановити посилену відповідальність при повторності тих чи інших аналогічних порушень з боку юридичних осіб.

Доцільно також встановити щодо цієї категорії правопорушників застосування як основних, так і додаткових адміністративних стягнень. В якості додаткових для юридичних осіб доцільно було б, на наш погляд, застосовувати такі стягнення, як оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом правопорушення; конфіскація такого предмета або грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення; тимчасове призупинення певної

діяльності. При призначенні юридичним особам адміністративного покарання слід враховувати характер вчиненого правопорушення, розмір завданого збитку, майнове і фінансове становище особи, обставини, що пом'якшують чи обтяжують відповідальність. Звичайно, перелік та зміст обставини, що пом'якшують чи обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення для юридичних осіб, повинен бути дещо іншим порівняно з такими обставинами для фізичних осіб.

Безумовно, відповідних корегуючих змін повинно зазнати і нормативне регулювання провадження в справах про адміністративні правопорушення юридичних осіб. Зокрема, на наш погляд, доцільно збільшити строки давності накладення адміністративних стягнень на юридичних осіб щонайменше до шести місяців, а за окремі правопорушення – і до одного року, а також подовжити строки виконання окремих адміністративних стягнень, передбачити обов'язок відшкодування завданої шкоди громадянам, державі або іншим юридичним особам та ін.

Література

1. Про пожежну безпеку: Закон України від 17 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №5. – Ст. 22; Про основи містобудування: Закон України від 16 листопада 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. 1992. – №52. – Ст. 683.
2. Кодекс про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1984. – Додаток №51. – Ст. 1122.
3. Адміністративне право України. Повний курс. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 446 с.
4. Коломoeць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс / Т.О. Коломoeць. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.

УДК 342.9(043.2)

Горінов П.В., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ПРАВОЗАСТОСОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ГАРАНТІЙ НЕЗАЛЕЖНОСТІ СУДДІВ НА ЗАСАДАХ НАЛЕЖНОЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПРОЦЕДУРИ: ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО ПІДХОДУ

Розкриття сутності і змісту правозастосовної діяльності щодо реалізації гарантій незалежності суддів передбачає визначення принципів належної правової процедури реалізації. Саме такий підхід дозволяє охопити питання розкриття змісту не тільки гарантії дотримання суддями меж процесуальної компетенції, а й інші загальні і галузеві гарантії, а саме